

اهمیت زبان در تکوین ملت

یکی از عوامل سامان دهنده «ملت» زبان یک ملت است که در بیشتر کشورهای جهان تأثیری انکارناپذیر در تحکیم مبانی استقلال و تمامیت ارضی دارد. هرچند کشورهای هم مانند «سوئیس» و برخی دیگر از ملت‌ها هستند که با دو زبان یا سه زبان تشکل یافته و دغدغه‌ای از جهت ملت ندارند ولی اکثر ملت‌ها با یک زبان وحدت ملی خود را حفظ کرده‌اند. پس اهمیت زبان در سرزمین‌های مختلف متفاوت است و بستگی به عوامل تاریخی و اجتماعی و رویدادهای گوناگون دارد. چه بسا ملت‌ها که با شکست در جنگ از کشوری پیروزمند، زبانشان مقهور کشور غالب قرار گرفته و به کلی از میان رفته است و به تدریج ملیتشان هم عوض گردیده است مثلاً مصر که یک کشور قبطنی بوده بعد از غلبه اعراب و تحمیل زبان عربی بر آن مملکت، ملیتش تغییر یافته و در ردیف کشورهای عربی قرار گرفته است چنانکه «لیبی، سوریه، مراکش و تونس» نیز به همین سرنوشت مواجه شده‌اند. باری زبان فارسی بزرگ‌ترین عنصر تشکیل دهنده وحدت ملی ما است و همبستگی اقوام مختلف ایرانی به دستاویز این زبان استوار و پابرجا گردیده است. اشعاری که شاعران پارسی زبان سروده‌اند مهم‌ترین وسیله پیوند یافتن قبایل و عشایر و اقوام ایرانی و موجب همدلی و هم داستانی آنان شده است. به این علت

تقویت زبان پارسی و سعی در گسترش آن یکی از وظیفه‌های هر ایرانی فرهیخته و وطن‌خواه است.

خرده‌زبان‌های محلی که در گوشه و کنار کشور به ویژه در روستاها و شهرها مورد مکالمه است منشعب از زبان پارسی و پشتوان آن است. می‌توان گفت که زبان پارسی مادر است و خرده‌زبان‌ها و لهجه‌های محلی به منزله فرزندان آنند و همان گونه که گفته شد شعر پارسی در پاسداری این زبان‌ها سهم نخستین را داشته است. یکی از این خرده‌زبان‌ها زبان گزی است و اشعاری هم که به زبان گزی سروده شده پایندان و ضامن حفظ این زبان بوده است. از کسانی که به زبان گزی شعر گفته‌اند پیش از «درویش عباس» کسی را نمی‌شناسیم و پیشگامی آن روانشاد به سرودن شعر گزی سزاوار بسی تحسین و تقدیر است و ما را موظف می‌سازد که برای بزرگداشت او اقدام کنیم و رحمت حق را نثار روح او نماییم. ناخشنودانه از مرحوم درویش عباس شرح حال درست و کاملی در دسترس نیست یا دست کم من از آن آگاه نیستم اما آنچه از زمان وی روایت شده حاکی از آنست که هنگام کودکی در مکتب خانه درس خوانده و در جوانی به شغل قنات کنی و تحصیل آب که کاری مردم‌دوستانه است اشتغال داشته و در میان سالی به گردشگری در شهرهای مختلف ایران پرداخته و در هر شهر به ملاقات بزرگان و دانشمندان روی آورده است از آن جمله در سبزوار به زیارت مرحوم حاج ملاهادی سبزواری فیلسوف اواخر قرن ۱۲ رفته و در تهران به دیدار صفی‌علیشاه قطب‌درویشان نعمت‌اللهی شتافته و گویا در حلقه مریدان او درآمد است. باری به هر شهر و دیار که پا نهاده در محضر بزرگان علم و دانش و عرفان، اندوخته، و توشه‌های معنوی کسب کرده و قریحه خداداد خود را با شیوه «خُذ الْعِلْمَ مِنَ افْوَاهِ الرِّجَالِ» بارور و ثمربخش گردانیده است. به طوری که از شعرهای او برمی‌آید مردی دیندار و مسلمان و تا حدی روشنفکر به مقیاس زمان خود بوده و با ملایان متحجر و زاهدان ریائی میانه خوبی نداشته است

اهمیت زبان در تکوین ملیت ۹۷

با خوانین گز به‌ویژه مرحوم حاج محمد علیخان بزرگ خاندان برومند روابط
دوستانه یافته و از هم‌نشینان او بوده است خدایش بیامرزد و نام و آثارش پایدار
بماند.

به مناسبت گرامی‌داشت درویش عباس گزی در فرهنگسرای ادیب برومند